

Fenntartható erdők, fenntartható népesség

A IUFRO XXIV. világtalálkozója

Az Erdőkutató Intézmények Nemzetközi Szervezete (IUFRO) minden ötödik évben szervezi meg világtalálkozását. A legutóbbit, a sorban a 24. világtalálkozást, az Egyesült Államok Utah államában rendezték. Egyetemünket, sőt magát a hazai erdészeti kutatást is csupán e beszámoló szerzője képviselte.

A kongresszus az eddigi legtöbb résztvevővel dicsekedhetett, hiszen több mint 3500 kutató, szakértő és gyakorlati szakember gyűlt össze, hogy tudományos tapasztalataikat, eredményeiket megosszák egymással. A témakörök a tudományterületek eddigi legszélesebb skáláját ölelték fel és a szűkebb értelemben vett erdészeti diszciplínákat támogató társadalomtudományok tényreése mindenképpen kedvezően értékelhető. A mottó a fenntarthatóság volt. „Sustaining Forests, Sustaining People: the Role of Research”, azaz „Fenntartható erdők, fenntartható népesség: és a tudomány szerepe”.

A kongresszus fő célja a fenntarthatóság kérdéskörével összefüggésbe hozható kihívások összegyűjtése, és a lehetőségek mérlegelése volt. A rendezvényen több mint 1300 előadás hangzott el és közel ugyanennyi posztert mutattak be a 4 plenáris, 19 alplenáris és 168 szakmai ülésen.

A plenáris előadásokat elsősorban a szintetizáló jellegű, több szakterületet átfogóan kezelő témáknak tartották fenn. A faipar tekintetében a faszervezetű épületek földrengés- és tűzbiztonságával, valamint felújíthatóságával foglalkoztak, mérnöki szemlélettel és gyakorlatias megközelítéssel.

A másik meghatározó gondolatkör, a számos gyakorlati jelleget mutató, átfogó és mindenképpen újszerű, az erdészettel is szoros kapcsolatot mutató tudományterület a városi erdészet volt, ami ráadásul számos nagyszerű, követésre méltó európai példával büszkélkedhet. A témához kapcsolódó előadásokat hallgatva kitűnt, hogy széles, szintetizáló tudományterületről van szó, mely e tulajdonságának köszönhetően az egyik legjobban tükrözi a mai ember elvárását a fákkal, a zöldfelületekkel, az erdőkkel kapcsolatban. Hazánkban ez a tudomány és ez a szakma szinte teljesen ismeretlen, pedig

a városi zöldfelületek iránt széles körű az érdeklődés. Az ilyenfajta erdészeti tevékenység PR-értéke kiváló, ahogyan erre több előadás is rámutatott.

Harmadikként azt az előadást említem meg, mely az erdő-funkciók nagymértékben kibővített értelmezésének immár történelmi távlatokat felölelő folyamatát és eredményeit mutatta be. Az ismertetett eszmerendszer megértése, átvétele és továbbfejlesztése csak akkor lehetséges, ha maradéktalanul elfogadjuk az erdők mainál is sokkal szélesebb körű társadalmi rendeltetéseit. Mi magyar szakemberek tudjuk, hogy az erdő nem „fagyár”, azonban az előadás rávilágított arra, hogy az erdőre mindennekellőt az emberi egészség, a kulturális, etnográfiai és szakrális gyökerek megőrzése, és a társadalmi jólét egyik fontos, alapvető emberi jogok közé sorolható letéteményeseként kell tekintenünk.

Nem idegen ez a magyar erdészeknek, hiszen az „Erdők fobásza” soraiból is ugyanez a gondolkodás köszön vissza,

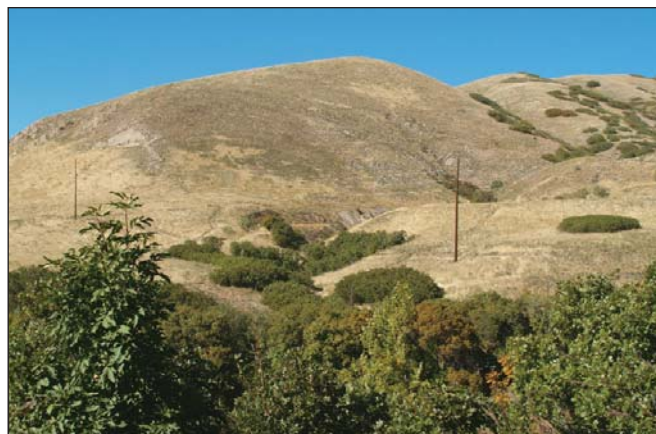
csak komolyan kell venni. Ez az újszerű, szintetizáló és egyben felosztó erdészeti megközelítés hívta életre a magyar erdészeti fogalomtárban a közjólétet, környezeti nevelést, tájtervezést, tájrendezést és az egészségmegőrzés fogalmát.

Az egyik szemem sír, hiszen az utóbbi két előadás témája kutatási területként Magyarországon szinte ismeretlen. A másik azonban nevet, hiszen a gyakorlat már egyre több tapasztalatra tesz szert velük kapcsolatban. Az erdők hármaskörű funkcióit is egy erdészeti világtalálkozón, 1972-ben Buenos Airesben foglalták meg elődeink, amelynek a gazdasági része jól kidolgozott, a védelmi szereppel sem lehet hiányérzetünk, a harmadik, a szociális rendeltetés azonban egyelőre jóformán csak az üdülésre szorítkozik. Ezt kell kibontani, szélesíteni, és az erdei időtöltéseken, kirándulásokon felüli tartalommal kitölteni.

A szervezők az alplenáris ülések és a szakterületi előadások témáinak kiválasztásával olyan valós gondokra igyekeztek irányítani a figyelmet, melyekkel a jelenlegi társadalmaknak szembe kell néznie és az erdészeti tevékenységet is jelentősen befolyásolják. Ilyenek a megújuló erőforrások problémája, a klimatikus változások, a vízmennyiség csökkenése, vagy a szegénység. Így az előadások, öt, részben hagyományos, az IUFRO 2010–2014 közötti stratégiai céljaival harmonizáló témakörhöz kapcsolódtak:

Részlet a nyitóünnepségről (Fotó: Cass Cairns)

Jellegzetes utahi tájkép (Fotó: Tuba Katalin)

1. Az erdők az emberekért;
2. Az erdők és a klímaváltozás;
3. Az erdei biomassa és a zöldenergia;
4. Az erdők biodiverzitása és az ökoszisztéma szolgáltatások;
5. Az erdő és a víz kapcsolata.

További öt témakör feltörekvő prioritásokat ölelt fel:

1. Az erdők és az erdei termékek egy „zöldebb” jövőért;
2. Az erdők egészsége egy változó világban;
3. Az erdők és az emberi egészség kapcsolata;
4. Az erdészeti tudományok és az oktatás;
5. A nemzetközi erdészeti irányítás.

A kongresszus külön erényeként említem, hogy teret engedett a nemzeti jellegeknek, ami napjainkban a tudományos publikációk előírásainál egyelőre határozottan háttérbe szorult.

A kongresszus üzenete a szakma számára: az erősen anyagtermelési-műszaki irányultság helyett előtérbe kell helyezni a szociális-kulturális-humánökológiai megközelítést. Szorosabb kapcsolatokat kell kialakítani és ápolni a társadalomtudományokkal. Például az erdővédelem területén erősíteni kell a közgazdasági szemléletet, ami megfelelő közelítéssel semmiképp sem mond ellent a természetvédelmi elveknek, hiszen a közös jelszó a fenntarthatóság. A tájékoztatás területén a pszichológia és a szociológia eredményeit lehetne átültetni és szélesebb körben alkalmazni, míg a kulturális antropológia szinte az összes erdészeti szakterülettel összefüggésbe hozható.

Utahi borókák (*J. osteosperma*) sziklakertjei (Fotó: Garamszegi Balázs)

A konferencia során új elnököt is választottak *Mike Wingfield* (FABI, University of Pretoria, Dél-Afrika) személyében, illetve döntöttek a következő helyszínről is: 2019-ben Brazíliában (Curitiba) rendezik meg az IUFRO 25. világkongresszusát.

Akiket a konferencia eseményei, előadásai részletesebben érdekelnek, további részleteket találhatnak a következő webcímeiken: <https://www.facebook.com/iufro2014>; <http://iufro2014.com/>

Dr. Tuba Katalin

egyetemi adjunktus

NYME EMK EMEVI Erdővédelmi Tanszék

Világkongresszus fiatal kutató szemével

A világ erdészeti kutatóintézeteit tömörítő IUFRO 25. világkongresszusán, elhangzott 1200 előadás és bemutatott 1200 poszter alapján a több mint 100 országból érkezett résztvevők, átfogó kitekintést kaphattak a világ erdeit érintő, világszerte folyó kutatások széles palettájáról.

A tudományos programokon szűkebb hazánkat hármán képviselték. *Dr. Tuba Katalin* (NYME), előadásával és poszterrel adott ízelítőt a Sopronban folyó munkából, míg *Mészáros Bálint* (NYME) és *Garamszegi Balázs* (ELTE) a hallgatóknak és fiatal kutatóknak kiírt szekcióban mutathatták be kutatási eredményeiket.

Az ünnepélyes megnyitón az IUFRO dán elnöke hangsúlyozta, hogy soha a történelem folyamán nem volt még szüksége ennyi embernek és ekkora mértékben az erdő nyújtotta termékekre és szolgáltatásokra, mely egyben a hathatós kutatómunkát is nélkülözhetetlenné teszi.

Két nap múlva, az előadótérmekekből átmenetileg kiszabadulva, terepi programok és buszos kirándulások közül válogatva ismerhettük meg Salt Lake környékét és Utah állam nemzeti parkjait. Az úticélok között mindenekelőtt a Wa-

satch-hegység közeli erdei és a Nagy Sóstó szerepeltek, de a hosszabb busztúttól vissza nem riadók délre, a kanyonok és természeti erők marta vörös homokkősziklák festői vidékére is eljuthattak. Utah igen csekély népsűrűségével és változatos természeti szépségeivel az USA egyik legvadregényesebb ál-

lamának számít. A 29% körüli erdőborítottság ellenére, mely nagy részt a területet átívelő Wasatch-hegység csapadékosabb lejtőire korlátozódik, Utah nagy része fél-sivatag jellegű.

A hét második felében a résztvevők számát tovább duzzasztották az államokbeli és kanadai erdészek, akik országos egyesületeik éves közgyűlését szintén az IUFRO kongresszushoz igazították. Ezzel párhuzamosan megnyitotta kapuit a kiállító- és vásárterem, ahol a különböző gép- és eszközgyártó cégek, kutatóintézetek, egyetemek, tudományos kiadók mellett olyan

szervezetek is igyekeztek magukat pozícionálni, mint a NASA. Ezzel is ékes tanúbizonyságát téve a tudományköziségnek és az erdészettudományok kiemelkedő szerepének.

Garamszegi Balázs (ELTE)

Ősz a Wasatch-hegységben: amerikai rezgőnyárrakkal (*P. tremuloides*) tarkított sziklás-hegységi jegegyefenyves (*A. lasiocarpa*)